

Vleermuisonderzoek Claudius Civilislaan 33 en 39 te Vlaardingen

Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status: Definitief

Project: BE/2020/013

Datum: 15 september 2020

Samensteller(s): ing. C.J. Blom

Collegiale toets: ir. T.W.D. Schrader

Opdrachtgever:

VAN DEN HEUVEL ONTWIKKELING & BEHEER B.V.
Lekdijk 44
2967 GB Langerak

Contactpersoon: dhr. R. de Groot

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

© Blom Ecologie B.V. / Van den Heuvel Ontwikkeling & Beheer B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Plangebied	6
1.3 Werkzaamheden	6
1.4 Te verwachten soorten en functies	7
1.5 Kader Wet natuurbescherming	8
2 Methode	9
2.1 Theoretisch kader	9
2.2 Praktische uitvoering	10
2.3 Inventarisaties	11
2.4 Specifieke omstandigheden	12
3 Resultaten	15
3.1 Vleermuizen	15
3.2 Overige soorten	17
4 Conclusie	19
4.1 Vleermuizen	19
4.2 Overige soorten	19
4.3 Vervolgstap(pen)	19
5 Bronnen.....	21
Bijlage 1 Overzicht waarnemingen.....	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Claudius Civilislaan 33 en 39 zijn een gymnastieklokaal, werkplaats van college Vos en de sportvelden met kantine en opslag van hand- en korfbalvereniging S.C. Twist. In verband met ontwikkelingen in een groter verband is de gemeente Vlaardingen voornemens om het gymnastieklokaal en de opslag te saneren. De sportvelden worden opnieuw ingedeeld als gevolg van wijzigingen in het wedstrijdreglement. Aangezien de nieuwe bestemming (mede van andere locaties waarmee de ontwikkeling aan de Claudius Civilislaan in verband staat) en de beoogde sloop mogelijk leidt tot de aantasting van beschermde natuurwaarden is een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar de potentie van de planlocatie en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde ingreep (Soethout, 2018).

Figuur 1.1 Het plangebied is gelegen aan de Claudius Civilislaan 33 en 39 te Vlaardingen (bron kaartmateriaal: arcgis.com).

Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten. Om vast te stellen of de bebouwing op de planlocatie daadwerkelijk een functie heeft voor vleermuizen was aanvullend onderzoek noodzakelijk. Van den Heuvel Ontwikkeling & Beheer B.V. begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn vleermuizen aanwezig in het plangebied?
- Op welke wijze maken de vleermuizen gebruik van het plangebied? Zijn in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Hebben de voorgenomen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van verblijfplaatsen en leefomgeving van vleermuizen?

1.2 Plangebied

De planlocatie is gelegen aan de Claudius Civilislaan 33 en 39 te Vlaardingen (figuur 1). Het College Vos naast de planlocatie is een beeldbepalend gebouw uit de jaren '60 met daarnaast liggend gymnastieklokalen. Beide gebouwen zijn opgetrokken uit een gemetselde stenen muur met daarop een bitumen dak. Daarnaast is het clubgebouw van Twist gesitueerd welke ook is opgetrokken uit een gemetselde stenen muur met een plat bitumen dak. Aan de noordzijde ligt de voormalig kantine van Twist (thans opslag) gesitueerd. Deze is opgetrokken uit een gemetselde stenen muur met een leistenen dak. Daarnaast liggen de handbal- en korfbalvelden. Rondom de gebouwen is sprake van verharding met soms een groenstrook.

Figuur 1.2 De bebouwing op de planlocatie aan de Claudius Civilislaan 33 en 39 te Vlaardingen bestaat uit een gymnastieklokaal, werkplaats en voormalige kantine welke thans in gebruik is als opslag.

1.3 Werkzaamheden

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. De beoogde ingrepen betreffen het saneren van bestaande opstallen en herinrichting van het terrein. De werkzaamheden zullen op hoofdlijnen bestaan uit:

1. Saneren het gymnastieklokaal met werkplaats
2. Saneren van de voormalige kantine van S.C. Twist
3. Verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen
4. Aanpassen sportvelden
5. Revitalisatie terrein en aanleg verharding

1.4 Te verwachten soorten en functies

Uit het oriënterend onderzoek (Soethout, 2019) is gebleken dat de bebouwing op de planlocatie geschikt is als rust- en verblijfplaats van vleermuizen (tabel 1.1). De bebouwing op de planlocatie is als verblijfplaats van vleermuizen geschikt als zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis.

Tabel 1.1 De te verwachten beschermde gebouwbewonende soorten op de planlocatie op basis van de uitgevoerde quickscan (Soethout, 2019). ¹ Betreft een inschatting op basis van de quickscan (visuele inspectie en deskstudie) gerelateerd aan de beoogde ingreep (paragraaf 1.3).

Soort	Potentie	Overtreding Wet nb ¹
Huismus	Nee, geen pannendaken	Nee
Gierzwaluw	Nee, geen geschikte openingen	Nee
Vleermuizen	Ja	Mogelijk
Gewone dwergvleermuis	Ja	Mogelijk
Ruige dwergvleermuis	Ja	Mogelijk
Laatvlieger	Ja, echter beperkt	Mogelijk
Gewone grootoorvleermuis	Nee, geen toegankelijke zolder	Nee
Watervleermuis en meervleermuis	Nee, relatief kleine openingen en relevant oppervlaktewater ontbreekt	
(Massa)winterverblijfplaats gewone dwergvleermuis	Nee, gebouwen hebben geen bufferend vermogen	Nee
Spreeuw (cat. 5)	Nee, geen toegankelijke dakruimte	Nee
Huiszwaluw (cat. 5)	Nee, geen overstek	Nee
Steenmarter	Nee, geen geschikte openingen	Nee

Figuur 1.3 Middels open stootvoegen, kierende daklijsten en andere openingen kunnen vleermuizen toegang krijgen tot potentiële verblijfplaatsen in de bebouwing op de planlocatie.

1.5 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten, uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Vleermuizen vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Naar aanleiding van de beoogde ingreep (paragraaf 1.3) kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art 3.5 lid 2 en 4 (Habitatrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren

Lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid (alle vleermuissoorten) te beschadigen of te vernielen.

2 Methode

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor vleermuizen geldt het Vleermuisprotocol (NGB, 2017) als richtlijn. De richtlijnen worden met enige regelmaat door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie B.V. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van vleermuisonderzoek zoals deze zijn geformuleerd in het Vleermuisprotocol (NGB, 2017).

Vleermuizen
<i>Kraamverblijfplaats:</i> Aantoonbaar door onderzoek in de periode (10 mei) 15 mei t/m 15 juli (20 juli) (2x veldbezoek). Indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op in- of uitvliegende individuen. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector.
<i>Zomerverblijfplaats:</i> Aantoonbaar door onderzoek in de periode (1 april) 15 mei t/m 15 augustus (1 december) (2x veldbezoek). De periode is sterk afhankelijk van de soort, indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op in- of uitvliegende individuen. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector.
<i>Paarverblijfplaats:</i> Aantoonbaar door onderzoek in de periode (15 juli) 15 augustus t/m 1 oktober (1 november) (2x veldbezoek). De periode is sterk afhankelijk van de soort, indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op in- of uitvliegende individuen, territoriaal gedrag en sociale geluiden. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector.
<i>Winterverblijfplaats:</i> Onvolledig inspecteerbare winterverblijfplaatsen kunnen voor de gewone dwergvleermuis onderzocht worden door zwermbezoeken in de periode 1 augustus t/m 10 september (2x veldbezoek). Onderzoek wordt uitgevoerd met een batdetector eventueel in combinatie met een warmtebeeldcamera. Voor overige soorten met inspecteerbare verblijfplaatsen 1 locatie bezoek in de periode 1 december t/m 1 maart.
<i>Essentieel foerageergebied¹:</i> Aantoonbaar door onderzoek in de periode (1 april) 15 april t/m 1 oktober (1 november) (2x veldbezoek). De periode is sterk afhankelijk van de soort, indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3. Onderzoek is visueel en gericht op foeragerende individuen. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector.
<i>Essentiële vliegroute¹:</i> Aantoonbaar door onderzoek in de periode (1 april) 15 april t/m 1 oktober (1 november) (2x veldbezoek). De periode is sterk afhankelijk van de soort, indien meerdere soorten worden meegenomen kan het aantal veldbezoeken oplopen tot 3.

Onderzoek is visueel en gericht op migrerende individuen. Onderzoek wordt uitgevoerd m.b.v. een batdetector eventueel in combinatie met een zaklamp of warmtebeeld.

(Kennisdokument gewone dwergvleermuis, BIJ12 & Vleermuisprotocol, maart 2017)

¹ Onder een essentieel foerageergebied wordt verstaan een foerageergebied dat van wezenlijk belang is voor het functioneren van de voortplantingsplaats of rustplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om eventuele aantasting daarvan op te vangen. Onder een essentiële vliegroute wordt verstaan een vliegroute die van wezenlijk belang is als er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de voortplantingsplaats of rustplaats een essentieel foerageergebied te bereiken of omvliegen vanuit de voortplantingsplaats of rustplaats naar een essentieel foerageergebied via een alternatieve route teveel energie kost (o.a. uitspraak RvS 201708426/1/R2, 3 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2169).

2.2 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, de aanvullende onderzoeksmethodes.

Procedure

Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen het plangebied wordt het aanvullende onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities de planlocatie (gevels/daken/dakranden met potentie) het meest efficiënt (strategisch) kan worden onderzocht. De strategische punten, looproute en zichtlijnen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van obstructies, struiken/bomen, verlichting en diverse typen van bebouwing. Tevens zijn deze afhankelijk van de te onderzoeken soortgroep.

De procedure tijdens ieder veldbezoek is als volgt:

1. Bepalen strategische punten voorafgaand aan start onderzoek.
2. Controle gevels op aanwezigheid van uitwerpselen onder en/of tegen de gevels. Eventueel navraag bij bewoners op (recente) activiteit van vleermuizen¹;
3. Start/uitvoering onderzoek/bezetting strategische punten en uitvoering conform reactieve onderzoekswijze;
4. Afronding onderzoek, eventueel bespreken met collega('s) van tussentijds resultaat, eventuele onduidelijkheden over verblijfplaatsen en waarnemingen worden in dit stadium goed ondervangen.

¹Op basis van uitwerpselen kan vaak een goede eerste indruk worden verkregen waar grotere verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Reactieve onderzoekswijze

Binnen de kaders van het Vleermuisprotocol (tabel 2.1) is de onderzoekswijze vormvrij. Afhankelijk van omstandigheden zoals de relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek het aantal onderzoekers, en dergelijke, worden door de diverse onderzoeksbureaus op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien de te onderzoeken soorten veelal voorkeur hebben voor bepaalde type verblijfsplaatsen en leefgebied wordt door Blom Ecologie B.V. reactief onderzoek uitgevoerd. Dit type onderzoek houdt vast aan strategische punten en looproutes waarbij het geobserveerde gedrag van de te onderzoeken soort en de lokale omstandigheden leidend zijn voor de keuze van de strategische punten of looproute en de verblijfsduur per punt. De strategische punten worden bepaald op locatie voorafgaand aan de start van een onderzoek door een visuele beoordeling op de actuele potentie voor de soort in kwestie. Deze punten kenmerken zich door goed overzicht binnen het plangebied en zicht op zoveel mogelijk potentiële in- of uitvliegopeningen.

Het aanvullend vleermuisonderzoek wordt uitgevoerd door een combinatie van strategische punten en looproutes. Tijdens het eerste veldbezoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen. Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren. Hierbij blijft de nadruk op de bebouwing die binnen het plangebied valt. Tijdens de vervolgonderzoeken wordt per seizoen de strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is. Afhankelijk van het doel van het aanvullend onderzoek (e.g. kraamverblijfplaatsen, functioneel leefgebied e.d.) wordt de nadruk gelegd op strategische punten (zomerverblijfplaatsen, vliegroutes) of strategische looproutes (paarverblijfplaatsen, winterzwermverblijfplaatsen).

Voor alle onderzoeken geldt dat tijdens de rondes de keuze van strategische punten en/of looproutes beïnvloed worden door veranderende omstandigheden. Dit kan zijn een plotselinge verandering van windrichting, sterke toename of afname van windkracht, defecte straatverlichting en dergelijke. Het aantal factoren die bepalen waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken van een gebruikelijke route (door bijv. buurtbewoners die de onderzoeker aan de praat houden, bewoners die honden uitlaten of dergelijke) zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

De wijze van onderzoek verschilt, met in achtneming van de randvoorwaarden van het Vleermuisprotocol, dus per datum, per loopronde en per moment. Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment.

2.3 Inventarisaties

Veldbezoeken

De planlocatie is 5x bezocht door medewerkers van Blom Ecologie B.V. (tabel 2.2). Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is met name gelet op foeragerende/communicerende vleermuizen. Tevens is gelet op de veelgebruikte structuren door vleermuizen voor het bepalen van het functioneel leefgebied.

Tabel 2.2 Veldbezoeken op de planlocatie, met per veldbezoek welke functies onderzocht worden en het aantal waarnemers dat is ingezet. De weersomstandigheden voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in het Vleermuisprotocol (2017).

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon ▼ ▲	Tijd	Weersomstandigheden
Vleermuizen 1	Kraam + zomer	1	08-05-2020	05.57	04.00-06.00	4/8, droog, 0-1 Bft, 9°C
Vleermuizen 2	Kraam + zomer	1	10-06-2020	22.01	21.45-00.00	8/8, droog, 0-1 Bft, 16°C
Vleermuizen 3	Kraam + zomer	1	14-07-2020	21.52	21.45-00.00	7/8, droog, 1-2 Bft, 16°C
Vleermuizen 4	Paar	1	25-08-2020	20.40	21.45-00.30	8/8, droog, 6-3 Bft, 18°C
Vleermuizen 5	Paar	1	14-09-2020	19.58	21.00-23.30	6/8, droog, 0-1 Bft, 22°C

Gebruikte materialen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker en batdetector, type Petterson 240x. Dit type batdetector is *heterodyne* en heeft een *time expansion* functie. De *time expansion* functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de hoogfrequent geluiden uitgevoerd kunnen worden. Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat van het merk Roland, type R-07. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BATSOUND.

2.4 Specifieke omstandigheden

Tijdens het onderzoek op d.d. 25 augustus 2020 was in de vooravond sprake van hevige regen en wind. Later die avond/nacht zijn deze afgenomen en waren de omstandigheden min of meer acceptabel om vleermuisonderzoek uit te voeren. Op diverse plaatsen waar op dat moment onderzoekers actief waren deden zich vergelijkbare omstandigheden voor en werd later activiteit van vleermuizen waargenomen. We zijn dan ook in de veronderstelling dat de weersomstandigheden niet noodzakelijkerwijs tot een afwijkend beeld hebben geleid.

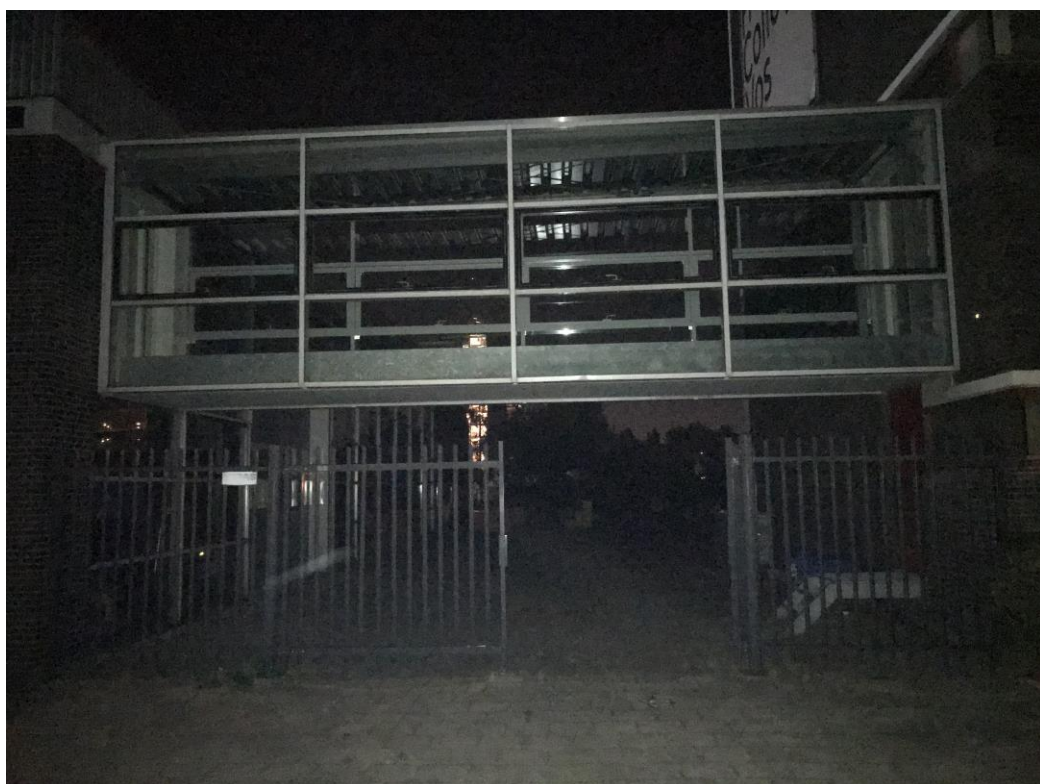
Tijdens het veldbezoek op d.d. 14 september 2020 vonden er trainingen plaats op de sportvelden van S.C. Twist (figuur 2.1). Een reguliere activiteit die desondanks een behoorlijk lichtverstrooiing in de directe omgeving veroorzaakt. De te onderzoeken gebouwen waren echter niet rechtstreeks verlicht waardoor we dan ook in de veronderstelling zijn dat deze weersomstandigheden niet noodzakelijkerwijs tot een afwijkend beeld hebben geleid.

Behoudens het veldbezoek op d.d. 14 september 2020 was tijdens de veldbezoeken de toegangspoort tussen de werkplaats/gymnastieklokaal en het college Vos gesloten (figuur 2.2). Hierdoor was er geen sprake van 100% overzicht. Het vleermuisprotocol staat deze omissie toe waardoor we ook hier in de veronderstelling zijn dat de omstandigheden niet noodzakelijkerwijs tot een afwijkend beeld hebben geleid.

Gedurende het onderzoek hebben zich naar inzicht van de onderzoekers verder geen noemenswaardige zaken voorgedaan die eventueel zouden kunnen leiden tot een vertekend onderzoeksresultaat.

Figuur 2.1 Op d.d. 14 september 2020 vonden tot circa 22.30-22.45 trainingen plaats op de sportvelden van S.C. Twist.

Figuur 2.2 Alleen op d.d. 14 september 2020 was de toegangspoort tussen de werkplaats annex gymnastieklokaal en het college Vos geopend.

3 Resultaten

3.1 Vleermuizen

Waarnemingen, soorten en aantallen

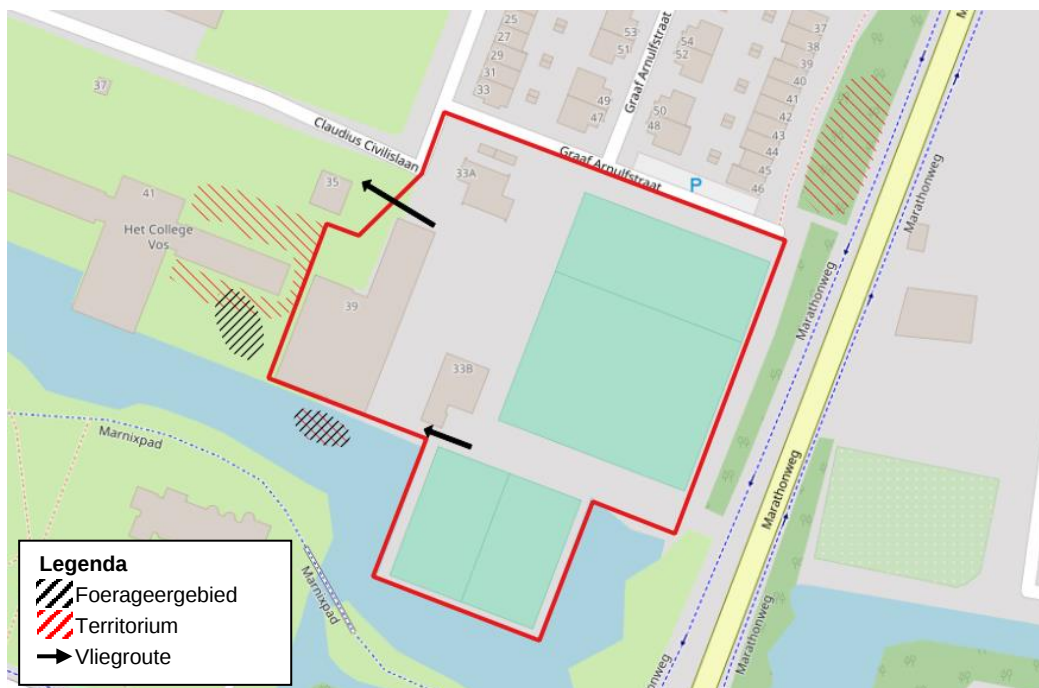
Tijdens de onderzoeksrondes is alleen de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) waargenomen binnen of in de directe nabijheid van het plangebied (tabel 3.1). Tijdens piekmomenten tijdens de voorjaarsrondes zijn in totaal 4 individuen van gewone dwergvleermuis waargenomen, tijdens de najaarsrondes betrof dit 2 individuen.

Tabel 3.1 Waarnemingen en aantallen van vleermuizen gedurende de veldbezoeken. Mogelijk betreffen foeragerende, overvliegende vleermuizen en verblijfplaats dezelfde individuen.

Veldbezoek	Soort	Aantal	Gedrag
Vleermuis 1 8 mei 2020	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
Vleermuis 2 10 juni 2020	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
Vleermuis 3 14 juli 2020	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	4	Overvliegend
Vleermuis 4 25 augustus 2020	Geen vleermuisactiviteit		
Vleermuis 5 14 september 2020	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
	Gewone dwergvleermuis	2	Paarroep

Verblijfplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Tijdens het veldbezoek op d.d. 14 september 2020 konden in beperkte mate twee paarterritoria worden onderscheiden. Aangezien gewone dwergvleermuizen gedurende lange tijd roepend rondvliegen in het territorium en de paarverblijfplaats veelal pas betrekken als er een vrouwtjes is gelokt, is het lastig om de exacte verblijfplaats te duiden. Dit in tegenstelling tot ruige dwergvleermuizen die juist vanuit de verblijfplaats roepen naar passerende vrouwtjes. De verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen worden veelal bepaald op basis van het vlieggedrag. De gevel of potentiële verblijfplaats waar de gewone dwergvleermuis het meest dichtbij roepend voorbij vliegt wordt aangemerkt als de verblijfplaats. Aangezien de roepende gewone dwergvleermuis mannen niet frequent gehoord zijn en er ook geen duidelijke associatie was met een potentiële verblijfplaats is er geen aanleiding om verblijfplaatsen aan te duiden.

Figuur 3.1 Overzicht van de waarnemingen en territoria van vleermuizen op de planlocatie en in de directe omgeving hiervan (verantwoording: het kaartmateriaal is vervaardigd in QGIS)

Figuur 3.2 De planlocatie in de schemerperiode tijdens het veldbezoek op 8 mei 2020.

Vliegroutes en foerageergebieden

Gedurende het vleermuisonderzoek is geen essentiële vliegroute vastgesteld. Gedurende de veldbezoeken was er sprake van diverse passerende vleermuizen. Hierin kon echter geen consistent vliegbeeld worden herleid. Enkele vaker geconstateerde vliegbewegingen zijn weergegeven in figuur 3.1. De waargenomen individuen verspreidden zich diffuus door het plangebied waardoor er geen sprake is van de aanwezigheid van een vaste vliegroute door het plangebied heen.

Foeragerende vleermuizen zijn vooral waargenomen ter plaatse van de waterpartij ten zuiden van de planlocatie, in de luwte van college Vos en ter plaatse van verder weggelegen groenstructuren. De combinatie van oppervlaktewater en groenstructuren draagt bij aan een geschikt insectenaanbod. Gedurende de veldbezoeken zijn hier maximaal 4 foeragerende gewone dwergvleermuizen tegelijk geconstateerd. Gelet op de (in)frequente aanwezigheid en relatief lage dichtheid van foeragerende vleermuizen blijkt dat dit foerageergebied niet van essentieel belang is voor de soort. Echter in relatie tot de directe omgeving is het oppervlaktewater wel van dusdanig belang dat dit als een behoudenswaardig element in het vleermuishabitat van gewone dwergvleermuizen kan worden beschouwd

3.2 Overige soorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken overige soorten waargenomen. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: scholekster, zilvermeeuw, kleine mantelmeeuw, zanglijster, merel, gierzwaluw, vink, koolmees, grauwe gans, nijlgans en huismus (in tuinen woningen ten noorden van planlocatie). Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels op de planlocatie of in de omgeving hiervan. Tijdens de veldbezoeken op d.d. 8 mei 2020 en d.d. 10 juni 2020 is nestindicerend gedrag van scholekster vastgesteld ter plaatse van het gymnastieklokaal. Tijdens bij veldbezoeken vlogen twee volwassen scholeksters enkele malen alarmerend op om vervolgens weer naar het dak terug te keren. Scholeksters maken vaker gebruik van platte (met stenen/keien/grof grind bedekte) daken. De nesten van scholekster zijn beschermd gedurende het broedseizoen en/of zolang er sprake is van broedactiviteit en de jongen afhankelijk zijn van het nest. Van overige vogelsoorten zijn geen nesten of nestindicerend gedrag geconstateerd.

4 Conclusie

4.1 Vleermuizen

In de periode mei 2020 – september 2020 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Vleermuisprotocol (NGB, 2017). Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. De planlocatie maakt tevens geen onderdeel uit van het functioneel habitat als foerageergebied en/of essentiële vliegroute. De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming.

4.2 Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot het vaststellen van de aan- dan wel afwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op nesten en/of verblijflocaaties van andere soorten op de planlocatie. Er zijn, behoudens het aannemelijke broedgeval van scholekster, geen nesten van vogelsoorten aangetroffen binnen het plangebied. Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen (indicatief betreft dit de periode 15 maart t/m 15 juli). Doordat er indicaties van mogelijke broedgevallen van de scholekster zijn is het van belang om werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden en zo overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen.

4.3 Vervolgstap(pen)

Mits de algemene Zorgplicht en de maatregelen die zijn beschreven in de quickscan rapportage (Soethout, 2019) in acht worden genomen zijn er geen vervolgstappen noodzakelijk.

We adviseren bij de ontwikkeling en eventuele nieuwe planinrichting rekening te houden met lichtverstrooiing richting de waterpartij aan de zuidzijde en college Vos. Een hoge lichtintensiteit heeft een negatief effect op vleermuizen.

5 Bronnen

BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. BIJ12, Utrecht

Soethout, J.E., 2019. Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Claudius Civilislaan te Vlaardingen. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

NGB, Zoogdiervereniging en GaN, 2017. Vleermuisprotocol, versie maart 2017

Gebruikte websites

www.arcgis.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Overzicht waarnemingen

